

UNIUREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
In străinătate 300 Lei

Adresa: „UNIUREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director **ALEXANDRU LUPEANU-MELIN**
Primredactor **IULIU MAIOR**

ANUNȚURI ȘI RECLAME
se primesc la Administrație și se
plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei,
a doua și a treia oră 4 Lei.

Inchinare!

MAIESTATE,

Blajul bătrân, Blajul bisericilor, al școalelor și al cărturarilor, care a suspinat aproape 200 de ani în robia străinului, este fericit, că poate primi, astăzi, în modestele sale lăcașuri, pe scumpul Suveran al tuturor Românilor, atât de mult dorit și așteptat!

Inimile noastre tresaltă de cea mai aprinsă bucurie, când putem aduce smerită închinare, Aceluia, care întruchiează visurile de veacuri ale strănepoșilor lui Traian între culmile Carpaților, la Dunăre și la Mare.

Incepând dela Arhiepiscopul-martir Inochentie Micu, care a durat aci, la îmbinarea Târnavelor, pe ruini de vechi păcate medievale, așezare românească, dela postelnicul Petru Pavel Aron, ctitorul celor dintâi școli naționale mai înalte, dela figura de arhanghel a lui Grigore Maior, până la Ion Micu Moldovan, Augustin Bunea și Vasile Suci, toate mărețele umbre ale trecutului, cari ne-au dat ziua de 3/15 Maiu 1848 și ziua de 1 Decembrie 1918, data eliberării noastre, toți ucenicii cărții, toți cărturarii și luptătorii, vin să prăznuiască astăzi, împreună cu noi, pe Regele ocrotitor și oșelitor de țară!

Alături de noi, alături de Mica Romă a neamului, legată prin grai de sânge și de credință cu Roma originii noastre, este toată suflarea Ardealului, tot neamul plaiurilor și al piscurilor de munte, să prăznuim pe Acela, care vine aci ca patron al culturii, ca stăpânitor și îndrumător al sorții noastre, prezente și viitoare.

Zecile de mii de țărani, cari salută astăzi pe mult doritul lor Impărat, sunt însuși sufletul Ardealului și al Blajului, iubitor de țară și de Dinastie!

Dar motivul bucuriei noastre este astăzi îndoit și de două ori fericitor.

Alături de Maiestatea Voastră, inimile noastre au prima ocazie să salute, cu fiască smerenie și închinare, pe noul lor Părinte sufletec, pe Inalt Preasfințitul Mitropolit **ALEXANDRU** care din mila Maiestății Voastre și a Preasfântului Părinte dela Roma ne este acum Stăpân, Arhiepiscop și Podoabă duhovnicească. Cuvântul nostru de bucurie se îndreaptă azi și către Preatubitul Părinte pe care, cu augustă dragoste și înțelegere, ni l-ați dat.

Nația, Biserica, Astra prăsnuitoare și Blajul, salută astăzi cu nespusă bucurie pe scumpul Suveran!

Trăiască Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea, Regele culturii și al inimilor românești!

Praznicul Asociațiunii

La jubileul de 75 ani al ei, Blajul în haine de sărbătoare primește pe **M. S. Regele Carol II și pe înalții oaspeți**

de **Dr. CORIOLAN SUCIU**

Cine a trecut prin Blaj în săptămânile din urmă, a putut să vadă că el a fost asemenea unui furnicar uriaș. Cu puteri unite a lucrat toată lumea, ca micul orașel dela împreunarea Târnavelor, în zilele de 19—21 Septembrie

noastre culturale. „Astra“, întâiul sfert de veac din viața sa, la Blaj și l-a sărbătorit. De asemenea, tot Blajul a fost ales în 1911, la împlinirea alor 50 de ani de dăinuire, când apoi în fața alor vreo 20 mii de oameni s'a preamărit triumful unității neamului românesc — în cultură și simțeminte naționale.

Iar azi, după a treia postată de 25 ani, tot la Blaj își serbează „Astra“ jubileul de 75 ani, care trebuie să însemne triumful unității naționale, dobândită prin unitatea culturii naționale.

Simbolul acestei unități naționale, Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea, prin Inalta sa prezență pecetluiește munca rodnică a „Asociațiunii“ pentru cultura integrală a poporului românesc din țara întregită.

Blajul cu dragostea lui cunoscută de oaspeți primește cu brațele deschise pe Suveranul țării și pe înalții oaspeți, zicându-le: Bine ați venit!

Iar „Astrei“, născută la 1861, din dorul conducătorilor de atunci a poporului român din Ardeal de a răspândi lumina culturii în popor și care și-a arătat dragostea sa adevărată față

Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea

a. c., când se țin la Blaj serbările jubileului de 75 ani ale „Astrei“, să fie în haină de sărbătoare.

El primește acum cu toată dragostea și cinstea cuvenită pe președintele de onoare al Asociațiunii, Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea și pe înalții oaspeți cari vin la Blaj pentru serbările „Astrei“.

Orașul Vlădicului Inochentie Clain, Câmpul și Piatra Libertății tresaltă de bucuria zilelor mari pe cari le trăiește.

Au trecut 25 de ani, de când Blajul n'a mai ocrotit între zidurile sale vreo adunare generală de-a „Asociațiunii“. Blajului i-a fost dat ca să fie ales numai pentru marile sărbători ale societății

de popor prin atâtea binefaceri revărsate asupra acelor cari au alcătuit și alcătuiesc și astăzi — după vorba fostului președinte Andrei Bârseanu, — puterea neamului nostru, îi dorim ca ea să unească și pe mai departe în muncă frățească pe toți Românii din acest colț de țară și de mai departe.

Di Iorga scria la 1905: „Dela început Asociațiunea a fost și a lui Șaguna și a lui Șuluț, și a Blăjenilor și a Si-bienilor, și a uniților și a neuniților. Și aceasta alcătuiește însușirea ei de căpetenie și cea mai scumpă... Unde desbină legea, unește cartea, lumina“.

Așa scria înțeleptul neamului nostru înainte cu vreo 30 de ani. Iar noi, astăzi

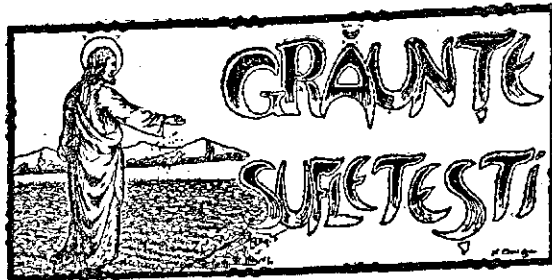
în țara întregită adăugăm: „Astra“, mama noastră dulce a tuturor, trebuie să împace și unească nu numai pe cei pe care-i desparte legea bisericească, ci și pe cei pe cari i-au despărțit și învrăjbit credințele politice; fiindcă, după vorba mitropolitului Mețianu, spusă la Blaj, la jubileul din 1911: „Toți avem aceeaș sfântă datorință, de a lucra împreună la cultura și înaintarea poporului nostru“.

Iar un alt înțelept al neamului, ctitor de al „Astrei“, Timotei Cipariu, la 1861, din prilejul celei dintâi adunări generale a Asociațiunii, răspunzând președintelui Șaguna — care spunea că: „In zilele noastre puterea minții, științele și artele dau popoarelor tărie și le asigură viitorul“, adăuga, că cea mai scumpă și decât viața, este limba noastră dulce românească, pe care de o am fi pierdut, de o am pierde, de vom suferi vreodată ca cineva cu puterea, cu înșelăciunea sau cu numele să ni-o răpească, atunci mai bine să ne înghită pământul de vii“.

Azi nu mai avem să ne temem că dușmanii noștri de veacuri ne-ar mai putea răpi comoara de aur a limbei strămoșești. Dar râvnesc să ne știrbească granițele țării întregite.

„Astra“ și în lupta contra dușmanilor revizioniști e la datorie. Ea prin jertfele pe cari le aduce, cheltuind suflet și bani, se nizește să întărească acest neam așa, încât nici porțile iadului să nu-i mai poată strica.

Pentru aceasta avem nădejde, tărie în conducătorii „Astrei“ și în președintele ei de onoare, Regele culturii românești, Maiestatea Sa Carol al II-lea, cărorale strigăm din suflet: Intru mulți ani, trăiască!

Ce spune sfânta Scriptură despre divorț

Că nu se poate despărți căsătoria și că prin urmare legea creștină nu admite divorțul, o dovedesc următoarele cuvinte ale sf. apostol Pavel din întâia epistolă către Corinteni, cap 7, stih 10—11: „Celor căsătoriti poruncesc, nu eu, ci Domnul: *muierea de bărbat să nu se despartă; iar de se va și despărți să nu se mărite, sau să se împace cu bărbatul său; și bărbatul pe muiere să nu o lase*“. Sf. apostol Pavel spune așadar cât se poate de clar că muierea n'are voie să se despartească de bărbat, iar dacă n'ar putea nici cum să mai trăiască cu bărbatul ei, să se despartească numai de pat și de masă, dar în nici într'un caz să nu se mărite după altul. Va încerca apoi, în tot timpul despărțirii ei de pat și de masă, să se împace cu bărbatul ei. Dar nici bărbatul n'are voie să-și lase muierea. Cele spuse mai înainte despre muiere se înțeleg așadar și despre bărbat. Nici el n'are deci voie să-și părăsească muierea, ci întrucât n'ar putea trăi nici decât cu ea, se poate despărți de pat și de masă, încercând însă tot mereu să se împace cu ea. Iar dacă nu s'ar putea împăca cu ea nici cum, va trăi despărțit de ea, dar nu se va căsători cu alta.

Acelaș lucru îl spune sf. apostol Pavel și în epistola sa către Romani, la cap 7, stih 2—3: „*Muierea cu bărbat legată este bărbatului până când trăiește el, din lege; iară de i-a*

murit bărbatul ei, s'a deslegat de legea bărbatului. Drept aceea trăind-u-i bărbatul ei, precurează se chiamă de este cu alt bărbat; iară de va muri bărbatul ei, slobodă este de lege, ca să nu fie ea precurează fiind cu alt bărbat“.

Ceeace este greu de înțeles în cele spuse aici de către sf. apostol Pavel, sunt cuvintele: »din lege«. Despre ce lege e vorba aci? Se spune la Cartea lui Moise 2, 24: »Și va lăsa omul pe tatăl său și pe mamă-sa și se va alipi de muierea sa și vor fi amândoi un trup«, iară la cap 3, 16: »Și muierei i-a zis (Dumnezeu): Inmulțind voiu înmulți necazurile tale și suspinul tău, în dureri vei naște fii și la bărbatul tău întoarcerea ta și el te va stăpâni. Aceste cuvinte le-a rostit Dumnezeu Evei, după săvârșirea păcatului strămoșesc.

La oricari dintre aceste două se referesc cuvintele »din lege«, tot despre aceeaș lege e vorba într'amândouă, adică despre legea Domnului care a legat-o pe muiere de bărbat.

Așadară muierea măritată nu se poate despărți de bărbatul ei, pentrucă așa poruncește legea Domnului.

Pentru ca să înțeleagă cetitorii și mai bine că Sfânta Scriptură nu admite nici într'un caz divorțul, îi rog să citească cu atențiune următoarele la sf. evanghelist Marcu, 10, 2—12: »Apropiindu-se fariseii, l-au întrebat pe el: *Oare este slobod bărbatului să-și lase muierea?* ispitindu-l pe el. Iară el răspunzând a zis lor: Ce v'a poruncit vouă Moisi? Iară ei au zis: Moisi a îngăduit să se scrie carte de slobozire și să o lase. Și răspunzând Isus a zis lor: După învârtoșarea inimii voastre s'a scris vouă porunca aceasta. *Iară dele începutul facerii, bărbat și muiere a făcut Dumnezeu.* Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său și pe mamă-sa și se va lipi de muierea sa și vor fi amândoi un trup. Drept aceea nu mai sunt doi, ci un trup. *Deci ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu des-*

Foiața „UNIRII POPORULUI“

Noi vrem pe Domnul...

*Noi vrem pe Domnul! Sfântă Fecioară,
Din tronul tău mareș și sfânt
Privirea-ți blândă, dulce, coboară
Spre noi acești de pe pământ.*

*O Maică ia aminte
Al nostru dor curat;
Noi vrem pe Domnul că ni-e Părinte,
Noi vrem pe Domnul împărat.*

*Noi vrem pe Domnul! Țara întreagă
Să se proștearnă azi duios,
Să nalțe imnuri de mulțumită
Și de mărire lui Hristos.*

O Maică ia aminte... etc.

*Noi vrem pe Domnul, să protegeze
Pe-al nostru rege înțelept,
Cărarea vieții să-i lumineze
Să fie bun, viteaz și drept.*

O Maică ia aminte... etc.

*Noi vrem pe Domnul în institute,
Il vrem în școală mai presus;
Pe pruncii noștri să-i lumineze
Cuvântul sfânt al lui Isus.*

O Maică ia aminte... etc.

*Noi vrem pe Domnul! Și în armată
De legea lui povățuiri
Soldații noștri sub stema țării
Să fie'n veci nebiruiți.*

O Maică ia aminte... etc.

*Noi vrem pe Domnul! Toți fiii țării
Nădăjduim în darul său.
Să aibă'n inimi maxima sfântă
„Nimica fără Dumnezeu“.*

O Maică ia aminte... etc.

*Noi vrem pe Domnul! Și în familie
Il cerem povățuitor;
Cu-a sa iubire să încălzească
Și să nutrească al său popor.*

O Maică ia aminte... etc.

*Noi vrem pe Domnul! Și în credință
Un trup și un suflet vrem să fim;
Să piardă sidul ce ne desbindă
Ș'n harul sfânt să ne unim.*

O Maică ia aminte... etc.

*Isus al tău să ne stăpânească,
Noi te rugăm cu dulce dor;
Ș'n țara noastră cea românească
Să fie o turmă și un păstor.*

*O Maică ia aminte
Al nostru dor curat,
Noi vrem pe Domnul că ni-e Părinte,
Noi vrem pe Domnul împărat*
N. Lupu

Om de legea veche

A trecut și moș Subțirelu din lumea asta păcătoasă și plină de griji, ca și când n'ar fi fost. Asum sufletul lui, neastâmpărat cum era s'o fi strecurat prin cele nouă vămi ale vîrăduhului și s'o fi tras undeva în vre-un ungher al raiului, de unde va privi la lumea nesunătoare din jur, ca mai târziu, după ce s'o lua în de bine cu locurile și cu oamenii de pe-aolo, să înceapă a-i dăscăli, cum făcea aici pe pământ.

Că, Doamne, pogaa om mai era moșul. De pumnul lui se temea un sat, iar de tălăpă vorbei lui sta să se vâre omul în gaură de șerpe. Uade vedea ceva ne la lozul lui sau auzia o ciudățenie din moda nouă, se făcea avocatul și praf și ferselită făcea din toată isprava. Mai cu seamă eu tinerii de azi avea ce avea de împărțit și de răfuit moș Subțirelu. Cum era om de legea veche, născut în vremuri de demult și cum în copilărie văzuse vîrșări de sânge și prăpăd mult, iar în viața trecuse peste multe rele și năcazuri, căpătase ceva din firea copacului, care rabdă și ține, dar se împotrivesc tuturor încrecărilor de-ai

partă. Și în casă iarăși l-au întrebat ucenicii lui de aceasta. Și le-a zis lor: Oricine-și va lăsa muiera și va lua pe alta, preacurvește cu ea. Și muiera de-și va lăsa bărbatul și se va mărita după altul, preacurvește. Acelaș lucru îl întărește și sf. evanghelist Luca 16, 18: „Tot celce-și lasă muiera sa și iea alta, preacurvește; și celce iea pe cea lăsată de bărbat preacurvește”.

Aceste două mărturii ale sfinților evangheliști sunt cât se poate de puternice. Dar mai ales din cele spuse de sf. evanghelist Marcu ne putem convinge că Domnul nostru Isus Hristos nu a admis nici odată despărțirea dintre soții de căsătorie. Mai întâi l-au întrebat adevărații farisei dacă e slobod să-și lase bărbatul muiera. Isus nu le răspunde la întrebare, ci-i întreabă, ce le-a poruncit lor Moisi. Ei li răspund că Moisi a îngăduit bărbatului să-și părăsească muiera, dându-i carte de slobozenie, în caz că și-ar afla muiera preacurvind cu altul. Isus le răspunde că aceasta numai de aceea le-a permis-o Dumnezeu, fiindcă li-s'au învârtosât inimile, dar dela începutul facerii Dumnezeu n'a permis-o aceasta.

Auzind ucenicii această mărturisire a lui Isus și părăndu-li-se cam grea această lege, au intrat cu Isus în casă și acolo l-au întrebat din nou, care este părerea lui despre divorț. Isus le răspunde clar și deschis: „Oricine-și va lăsa muiera și va lua alta, preacurvește cu ea. Și muiera de-și va lăsa bărbatul său și se va mărita după altul, preacurvește”. Așadar nu numai că nu se corectează, ci oprește clar și definitiv divorțul.

Cercetând așadar sfânta Scriptură, aflăm că atât sfinții evangheliști Marcu și Luca, cât și sf. apostol Pavel declară, în cuvinte luminoase, că divorțul nu este admis de Domnul nostru Isus Hristos.

Părintele Iuliu

Câteva amănunte interesante din viața I. P. Sf. Mitropolit Alexandru

Mitropolitul Alexandru și contele Apponyi — Impăcarea dușmăniei dintre uniți și ortodocși în America — Cum a alinat suferințele Românilor noștri de peste ape — Lupta împotriva episcopiei maghiare de Hajdudorog

Zilele trecute a intrat în redacția gazetei noastre dl Iacob Moldovan, comerciant din Mofinuț Mic, și vechiu cetitor al gazetei noastre care ne-a povestit câteva amănunte interesante din viața noului Mitropolit, amănunte pe cari credem de bine să le cunoască cetitorii noștri, mai ales acum, în presajma întronizării noului Mitropolit pe tronul marilor ierarhi dela Blaj. Le vom povesti așa cum le-am auzit, adăugând dela noi numai câteva explicații.

I. Era în anul 1908. Contele Apponyi Albert, sugrumătorul naționalităților (astăzi se numesc minorități) din Ungaria, după ce a adus falmoasa lege a școlilor populare din Ungaria, în urma căreia au fost închise atâtea școli și pensionați atâtea dascăli români, a văzut că-l huidulește întreagă Europa, dându-i titlul de „călău al școlilor naționalităților din Ungaria”.

S'a hotărât deci că va merge în America și acolo va aduna pe Americani și le va dovedi că ceea ce a făcut el în Ungaria este un lucru pe care trebuia să-l facă de mult, fiind vorba de un stat unitar maghiar. Marele călău al românilor nu voia să înțeleagă că Ungaria de pe atunci nu era stat unitar, fiindcă avea abia 47% de Unguri și 53% de naționalități, și aceasta după statistica lor.

Auzind actualul Mitropolit, care pe atunci era misionar în America, despre intențiunile contelui Apponyi, și-a adunat românii și le-a arătat ceea ce intenționează (vrea să facă) Apponyi. Aceștia s'au arătat gata a-l implinedea dela aceasta. Păr. misionar Alexandru Nicolescu a cutreerat atunci toate orașele americane în cari locuiau români și tuturor le-a arătat voința lui Apponyi. Pe urmă a început să le arete această intențiune și cehilor și slovacilor, ba și socialistilor unguri, așa că

pe când a sosit contele Apponyi în America, românii, cehoslovacii și socialistii unguri l-au huiduit îngrozitor, mai întâi la Cleveland, iar apoi la Chicago. Contele Apponyi, care nu se așteptase la așa ceva și care avea de gând să stea în America 3 luni de zile și să-și dovedească nevinoșia, n'a stat decât 3 săptămâni și s'a întors huiduit rău în Ungaria.

Și, băgați bine de seamă, Apponyi vorbea englezește ca ungurește și era un orator foarte mare și vestit în Europa întreagă.

II. Preotul ortodox Balca din America era mare dușman al uniților și, asemenea P. S. Moroșca, episcopul ortodox român de astăzi din America, făcea tot posibilul ca uniții să treacă la ortodoxie. În scopul acesta păr. Balca făcea propagandă ortodoxă într'una și în ziarul „America”, așa că bieții uniți nu mai știau ce e de capul lor. Celce-l apăra pe românii uniți din America era păr. misionar Dr. Epaminonda Lucacu, fiul marelui luptător național Dr. Vasile Lucacu dela Șiești, care a întemelat în acest scop ziarul „Catholicul American”.

Lupta era din ce în ce tot mai înverșunată, așa că pe când sosise păr. Alexandru Nicolescu în America, lupta ajunsese de-a dreptul îngrozitoare. Văzând blândul misionar Alexandru că stările așa nu mai pot dăinui, a încercat să-l împace, dar n'a isbutit. Pe urmă a intervenit la Consistorul ortodox din Sibiu ca să-l înlocuiască pe păr. Balca cu altcineva. Consistorul din Sibiu, înțelegând greutatea situației, l-a rechemat pe păr. Balca, iar în locul Sf. Sale, l-a trimis pe păr. Pordea, sub păstoriarea cărui s'a putut încheia o pace onorabilă pentru amândouă partidele.

Blândețea și dragostea de frați a păr.

răpune. Așa era Subțirelu, om rupt dintr'o bucată, pe care-l mai îngenușiau săcăzurile, îl mai lădoiau poverile, dar de trântit la pământ, nu l-a trântit încă nici o supărare, nici l-a putut frânge vre-o furtună a vieții. Și prin căten'a trecut în drumul șelor nouăzeci de ierni!

Cu toată povara anilor din spate, Subțirelului îi era dragă viața și se ținea de ea ca șaiul de lână oii. Dar într'o dimineață l-a urit, se vede, vieții de el și l-a părăsit, pe când chiar își muștruluia un nepot, că prea vorbește a păsărește.

Pe moș Subțirelu nime nu l-a auzit spunând că s'a săturat de viață, dar îl puteai auzi încoțiau certând și înjurând schimbările și noutățile din lume. Cu tinerimea și cu mușterile ajunse în adevărat războiu, din care ieșea întotdeauna biruitor, căci nime nu curteza să se atingă de surâznenia bătrâneții lui.

Când a auzit moș Subțirelu pentru întâia dată cântesele de moda nouă din gura fiicilor, i-a sculpat în față: „de unde sunteți măi, străinilor? Mânca-v'ar eiorele, Lorile...” În fața bătrânului a nghesat cântecul și nici un fecior n'a cuitzat să miște un deget. Mai târziu, crescând modia, a srecut și obrăznicia tinerească. La o nouă nemulțumire a bătrânului, și-a ridicat nasul sărăciei sărăciilor, feciorul lui Buhuhu, care, de când și tatăl său are drept de vot, a scos și el capul din sărențe, arătându-se între feciori și a strigat țigănește: „ce ai să ne poruncești?”

Nici să-l fi țiat eu briciul, nu-l putea răni mai dureros pe bătrân. Când a ridicat toingul bătrâneții în sus, i-au părăit onsele de mânie.

— „Ce-ai zis, sărăcie?” — a sbierat moșul cu un leu întărat. Dar lovește, dacă ai în cine. Feciorul lui Buhuhu era la o aruncătură de piatră, iar ceilalți tovarăși de horit, stăteau la o parte cu ochii rușinați în pământ.

Apoi las' dacă n'o avut ce vorbi și ce vedea satu' în ziua aceea!

Ai lui Buhuhu nu stat toată ziua încuiați în casă de groaza bătrânului și-a feciorilor și nepoților lui. Iar pe ceilalți fiicăi ai satului i-a săpuait bătrânul, de nu pridideau să se scuturs de săpușele!

— „Ce-ai ajuns, măi, fițiszarilor, pe după cap cu obiala lui Buhuhu? Dacă nu mai știți hori, haidați să vă învăț eu. Alsa-s cânteco, măi? Alsa-s hori?”

Și satul îi dădea dreptate moșului, că nu știu, de unde diavolul, a fost scos niște cântări, să nu le mănec porcii.

Da' când a văzut moș Subțirelu jocurile cele nouă, la modic, de-și impletecesc jucătorii picioarele și se strâng în brațe gură la gură, s'a dus așa la părintele și l-o rugat, să vie să vadă cum spurcă oamenii școala. S'a dus apoi la școală și sbierând din ure, ca pe vremea când era „birău”: „ori se joacă ca oamenii, ori afară din tinda bise-

riicii”, a curățat locul, ca și cum i-ar fi a-lungat potopul.

Cu mușterile avea mai mult de furcă. Când le vedea, care de care, mai împopoțată cu adrețe orășenești, se ciudenă bătrânul, de crede-ai că toate s'au cumpărat cu banii lui.

— „O, ucigă-vă sfânta cruce, masimute-lor”, — se fărâmițea moșul — „da cum dracu' vă mai dă prin cap, să vă schimonosiți așa?”

Apoi câte una, pe care-o știa, că acasă suge din unghii: „a cărui baron ești, fetițo? A, a grofului Maș-fripte. Da' uite mămăliga în ciucurii de mătășă. Cum stă spăzurată, sărăca!”

Când îi mai ziceau ai casei, să des pace lumii, moș Subțirelu se năceja amar și se prindea la harță cu ni lui: „ia, ia, să vă dau pace, să faceți lumen de rușine, s'o mănecați voi, friptă. Nu vedeți, voi, calicilor, că și Dumnezeu v'o urit? V'o lăsat să vă amestecați, că nu mai vă cunoașteți, gârda din slugă și carștorul din stăpân. Așa să apropie Anti-hărțu de voi.

Acum moș Subțirelu va avea pace în lumea cealaltă, de cumva o va fi găsit mai potrivit. Că de nu, și acolo se ceartă, cum se certa eu oamenii de pe pământ, nu pentru avere și mărire deșartă, ci pentru nerândniala ce-o vedea, că se întinde între oameni, ca răia în trifoiu.

Petrea Dascălul

Alexandru l-a scăpat pe Români din America de un mare scandal.

III. În anul 1907 și 1908. era în America o grevă groaznică. Muncitorii se simțeau neîndreptățiți de către proprietarii fabricilor. Au intrat deci în grevă. Această grevă a ținut însă cam mult și bleșii muncitorii au început a flămânzi. Era o mizerie de nedescris printre ei. Bine înțeles că de această mizerie n'au rămas scutiți nici Români.

Văzând părintele Alexandru că mizeria se întinde tot mai mult și că bleșii oameni încep a se îmbolnăvi de foame, l-a chemat pe dl Iacob Moldovan, care era pe atunci simplu muncitor în America, și umblând din casă în casă pe la Englezii cei bogați, a cerșit atât de bani de la ei, încât a fost în stare să aline foamea și să vindece boalele bleșilor Români.

Mai mult, văzând că oamenii nu mai sunt în stare să plătească nici electrica și gazul folosit de biserică, el nu numai că a abzis de orice plată, ci a plătit de la sine întreg contul bisericii.

IV. Sosit acasă în Ardeal, după 2 ani de pastorație în America, pâr. Alexandru a fost numit secretar mitropolitan. Era în 1912. Contele Apponyi și guvernul maghiar a influențat episcopia maghiară de Hajdudorog, și prin aceasta a dat o lovitură de moarte bisericii române unite.

Ținută-s'au adunări de protestare în toate părțile locuite de români, întrunită-s'a marea adunare de protestare de la Alba-Iulia, însă fără de nici un rezultat.

Dl Iacob Moldovan, care venise între timp acasă din America și era pe atunci comerciant la Mofținul Mic, unde pe atunci păstora pâr. Gheorghe Mureșan, văzând marea primejdie a maghiarizării prin biserică, a venit la Blaj să se plângă de dreptul fostului său păstor sufleteș părintelui Nicolescu: Peste câteva zile vicarul episcopiei ungurești va prelua biserica românească din Mofținul Mic, iară el, credincioșii români, ce să se facă?

Secretarul mitropolitan Alexandru Nicolescu l-a sfătuit atunci pe dl Iacob Moldovan: „Nu vă lăsați și nu-i dați voie la nici o întâmplare vicarului să intre în biserică voastră!”

Dl Iacob Moldovan a plecat acasă, le-a spus celorlalți oameni ce e de făcut, iar când a venit vicarul, el, în frunte cu preotul Gheorghe Mureșan, s'au așezat în ușa bisericii și nu l-au lăsat să intre. Mai mult, când vicarul maghiar s'a văzut împiedecat, a cerut ajutorul jandarmilor. Oamenii însă nu s'au înfricat, ci l-au încunjurat și l-au condus până la hotarul comunei dimpreună cu vicarul și le-au spus: „Pe aici vă e drumul”. Spre lauda vicarului ungur fie zis, el nu l-a lăsat pe jandarmi să-și folosească arma. A doua zi pretorele Madarasi din Careii Mari a trimis la Mofținul Mic jandarmi călărești. Credincioșii însă și pe aceștia i-au scos afară. A treia zi în sfârșit au venit la fața locului alți 25 jandarmi cari l-au deținut pe preotul și pe 15 credincioși și i-au dus în temnița tribunalului.

A început apoi marele proces al Mofținienilor. 62 de avocați, în frunte cu dl Iuliu Maniu, le-au susținut apărarea. La acel proces au fost de față reprezentanții ai tuturor popoarelor europene, din Vechiul Regat venise însuși dl Nicolae Iorga. În cursul cercetărilor era cât pe aci să-l descopere și pe pâr. secretar mitropolitan, fiindcă au găsit la dl Iacob Moldovan câteva scrisori de ale Sf. Sale; oamenii s'au hotărât însă de la început să nu-l vădească. A venit ziua în care s'a spus sentința. Au fost condamnați cu toții de la 6 luni și 4 ani temniță.

Sfintirea bisericii din Tg. Mureș

— I. P. S. Mitropolit Alexandru în drum de apostolie —

7 și 8 Sept. 1936.

În ziua de 8 Sept. a. e., I. P. Sf. Mitropolit Alexandru Nicolescu a sfintit noua biserică din Tg. Mureș, a cărei zidire a început în 1927. I. P. Sfinția Sa a sosit la Tg. Mureș în ziua sfintirii, în 71.0. Venind de la Lugoj, a fost întâmpinat în gara Teiuș de delegații sf. Mitropolii în frunte cu Ilustrisimul prepozit capitular Iacob Popa.

În gara Aiud l-au așteptat și felicitat credincioșii și preoții din jur, vorbind pâr. protopop Bucur de la Aiud.

În gara Unirea (Vereșmori) pâr. Căpăneanu cu credincioșii săi au oferit buchete de flori.

La Rădăuți a fost întâmpinat de pâr. protopop Emil Pop din Onna Mureșului și credincioșii din jur.

La Luduș de credincioșii din localitate și Ghejs, vorbind cu mult avânt tinerese avocatul Dr. Ioan Olteanu.

Pretutindeni a fost viu aplaudat și credincioșii arătau multă dragoste și alipire față de Arhiepiscopul lor care acum își făcea întâiul drum de apostolie în noua demnitate.

I. P. S. Sa a răspuns tuturor, mulțumind pentru această manifestație de iubire.

Sosirea la Tg. Mureș

În gară lume multă; preoți, mireni, militari.

Vorbește pâr. protopop Cămpăneanu, urând bun sosul înaltului Ierarih.

Cu același tren a sosit și Dl. Ministru al Industriei și Comerțului Dr. Valeriu Pop, în calitate de delegat al guvernului.

Vorbește și Dl. prefect al județului Mureș Dl. Francisc Porubski și alții.

Prima parte a actului consacării

De la gară toată lumea se îndreaptă spre biserică nouă, unde I. P. Sfinția Sa încunjurat de un sobor de 8 preoți oficiază slujba înseratului, litiei și mânecatului, împreună cu spălarea altarului.

Noua biserică a început să se zidească în anul 1927, după planul inginerului Vlad prof. la Politehnica din Timișoara, pictura a fost executată de prof. Simionescu de la Lugoj, iconostasul lucrat din lemn de Dl. Kerestesi din Tâșnad. A costat 12.500.000.

Donajuni de la Municipiu, județ, stat și Ordinariat.

Reuniunea femeilor sf. Maria din loc a suportat cheltuielile cu lucrarea și pistarea iconostasului.

Biserica e foarte frumoasă, cu o cupolă

Partidul național a intervenit însă la Împăratul, care, după 8 zile, l-a agrafiat pe toți. Iată câteva din frumoasele fapte ale noului nostru Mitropolit!

La acestea mai adăugăm una: Când în 1907 erau în atât de mare primejdie românii americani, nu s'a aflat nici un singur preot de al nostru care să cunoască limba engleză și să se declare gata a merge în ajutorul românii americani, decât pâr. Alexandru Nicolescu, pe atunci profesor la Academia Teologică din Blaj. Iar' dânsul s'a dus fără să stea pe gânduri. Să dea Dumnezeu ca noul Mitropolit să fie pentru Arhiepiscop și Mitropolie ceace a fost pe atunci pentru Români din America!

asemănătoare celei de la Basilica sf. Petru din Roma, de jur împrejurul năii bisericii sunt balcoane.

Continuarea actului consacării

Dimineața la ora 9 pleacă procesiunea cu sfințele moaște de la biserică lui Bob, către piață, spre noua biserică, în următoarea ordine: fanfara militară, — satele din jur, cu prapori; preoții cari au avut să concelebreze, diaconii, un sobor de 12 preoți și I. P. S. S. Mitropolitul purtând rucia cu sfințele moaște, pentru altarul din biserică nouă.

În urma arhierelui veniau: Dl. Ministru Dr. Valeriu Pop, Dl. prefect Porubski, Dl. primar Dr. Emil Dandea și celelalte autorități civile și militare.

Serviciul arhieresc

Servește I. P. S. S. Mitropolitul, încunjurat de II. Sa Pâr. Dr. Victor Macaveiu, vicar capitular, II. Sa Iacob Popa, prepozit capitular Rev. Dr. Augustin Tatar, Rev. Ioan Moldovan exxonisi mitropolitani, protopop Elis Cămpăneanu, Ioan Dredeșanu și alți 6 preoți. A cântat corul Sf. Maria din Cluj, sub conducerea Dl. prof. Caranica, iar cântăreți pentru slujba consacării au fost clericii absolvenți Gh. Cămpăneanu și N. Flores. După cântarea întretisfântului, s'a făcut însoțitorul bisericii, cu sf. moaște, apoi ajezarea lor în mijlocul altarului.

Predica după Evanghelie, despre însemnătatea actului consacării, și ridicarea noului lăcaș.

Recepțiile au avut loc în sala festivă a primăriei, o clădire de cari puține se vor mai afla în țară.

Au vorbit: protopopul ortodox Rusu, protopopul unit Cămpăneanu, Reprezentanții bisericilor romano-catolice, reformate, unitariene, mozaice, președintele baroului avocaților, armata, reprezentantul asoc. învățătorilor jud. Mureș, meseriașilor, asoc. tineretului, Dl. Ministru Dr. Valeriu Pop, care reclamant fiind de alte îndatoriri a fost nevoit să plece, Dl. Prefect Porubski, D. primar Dandea, cărora le-a răspuns, I. P. S. S. fiecăruia în particular.

Banchetul s'a ținut s'a ținut în sala oglinzilor a palatului cultural. Toastează I. P. S. S. pentru M. Sa Regele și Preafericitul Părinte Papa Pius al XI-lea. Dl. prefect pentru I. P. S. Sa. II. Sa pâr. vicar capitular Victor Macaveiu pentru Comitetul de construcție, pâr. protopop Cămpăneanu și prof. Traian Popa, care reamintește istoricul clădirii monumentale.

Seara la ora 9, a avut loc un frumos concert religios în sala festivă a palatului cultural dat de corul sf. Maria din Cluj, bine reușit. — I-a onorat cu prezența Sa I. P. S. S. Mitropolitul și pâr. vicar capitular Macaveiu.

I. P. Sf. mitropolit a părăsit acest oraș așezat în apropierea munților, lăsând între credincioși adâncă întâipărită amintirea acestor vizite. (c).

A trăit 108 de ani. Prima știre că la Vâlcoy a murit pescarul Serghei Moscoviciov (rus de origine) în vârstă de 108 ani. A trăit aproape tot pe apă căci așa-l era meseria, pescar. N'a fost niciodată bolnav. Acum a căzut la pat în tîrziu oră. A zăcut numai o jumătate de zi și a murit.

Slova tipărită

Românii noștri au avut multe veacuri în mare cinste slova tipărită. Ce se citea din carte și de pe scrisoare, era pentru ei lucru sfânt. Cinstirea aceasta a cărții se datorește faptului, că cele dintâi cărți tipărite la noi au fost cele bisericesti: sfânta Scriptură și toate cărțile din care se face slujba în biserică. Vezi bine, acestea erau cărți și tipar nemincinos. Ouprindeau și cuprind cuvântul lui Dumnezeu, carele nu minte, și rugăciuni și cântări către Oel Preaînalt, care nu puteau să cuprindă minciuni, fiindcă în fața lui Dumnezeu, când se roagă cineva, nu cutează să mințească. Apoi și cei dintâi scriitori de cărți nu s'au gândit să spună în ele minciuni. Ei scriau lucruri adevărate și folositoare pentru oameni.

Mai era și o altă pricină pentru care poporul nostru credea în slova tipărită ca în sf. Scriptură: nu cunoștea taina scrisului și a cititului, și o socotea un lucru minunat. De aceea și când au început să se ridice oameni cari au pus în cărți lucruri neadevărate, poporul le-a crezut mereu.

De bună seamă că scrisoarea și tiparul și cartea sunt lucruri minunate și potrivite pentru luminarea oamenilor și povățuirea lor. Pe ce lucru bun nu-l poate omul schimba în rău? Cine a iscodit mai întâi dinamita, a crezut că-i bună să spargă stânci cu ea, să ușureze munca omului. Și o și ușurează. Da, însă oamenii răi o folosesc acum să arunce în aer poduri și trenuri și să omoare în atentate pe atâția inși.

Așa a fost și cu slova tipărită: oamenii, dela o vreme n'au mai pus în cărți numai adevăr, ci și minciuni. Unii au făcut cărți cu nume de cărți ca și sfinte și au pus în ele povești, cum e Visul Maicii Domnului sau Vămile Văzduhului, sau dări de noroc după numele și zodiacul omului.

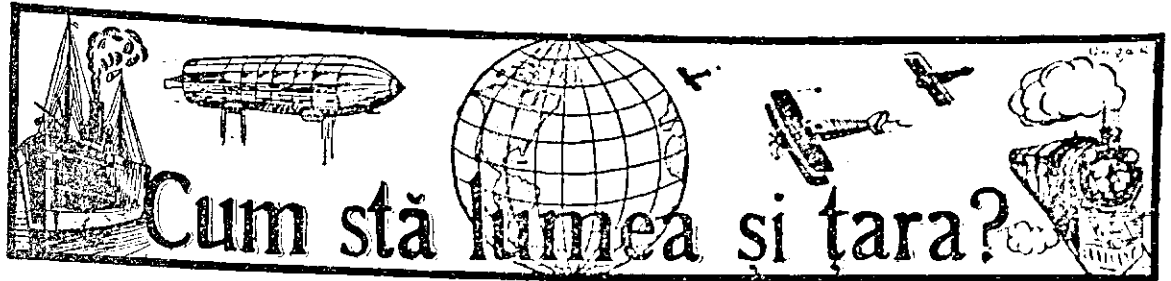
Dar niciodată nu s'au pus în tipar atâtea minciuni, ca după ce s'au iscodit gazetele, ziarele. Ele nu-s mai vechi de două sute de ani. Mai la început și ele nu prea tipăreau minciuni. Dar cu cât a trecut vremea, au alunecat pe povânișul minciunii, pentru a duce în rătăcire pe oameni și a face din ei ceea ce voiau ele.

Azi slova tipărită e ținută de mare putere. Cu o gazetă zilnică faci ce vrei. Dacă omul o citește zi de zi, ajunge dela o vreme să judece, să creadă, să simtă și să voiască așa cum crede și simte cel ce scrie gazeta.

Dacă ceea ce se tipărește în gazeta pe care o citești zilnic sau îți vine odată pe săptămână, e lucru bun și drept, sfaturi cuminți, indemnuri bune, cunoștințe folositoare, ai mare folos din slova tipărită. Dacă însă în ziar se tipăresc mereu lucruri rele, minciuni, batjocuri pentru alții; dacă ți-se spune mereu că'n Țară e rău, că toată lumea fură, că nime nu-și face datoria, ajungi să te tulburi, să-ți pierzi pacea, să nu mai crezi în nimic. Fiindcă tu, om cinstit: crezi că tot ce se spune în gazeta e adevăr din sf. Scriptură.

În felul acesta, tiparul poate ajunge o armă primejdioasă pentru un popor. Și cel ce citește azi o gazetă, trebuie să fie cu ochii în patru.

(Dela Secțiile „Astrei”).

Sfatul țărilor din Mica Înțelegere

Duminecă și luni (13 și 14 Sept.) s'a ținut la *Bratislava* (Cehoslovacia) sfatul reprezentanților celor trei țări cari formează Mica Înțelegere: Serbia, Cehoslovacia și România.

Serbia a fost reprezentată prin d. *Milan Stoyadinovic*, primministru și ministru de externe, care înainte de conferință a stat două zile în țara noastră. Cehoslovacia a fost reprezentată prin d. *Kamil Krofta*, ministrul de externe, iar țara noastră prin doii *Victor Antonescu* și *Victor Bădulescu*, ministrul și subsecretarul de stat dela externe.

Reprezentanții țării noastre au sosit în Cehoslovacia deodată cu d. *Stoyadinovic*. De cum au trecut granița au avut parte de o primire foarte frumoasă. Găurile erau împodobite cu steaguri și verdeață și peste tot locul mulțime de cetățeni întâmpinau cu urale pe reprezentanții țărilor prietene.

În cele două zile de sfat s'a hotărât mai întâi o strângere între cele trei țări, a legăturilor economice, spre câștigul tuturor. S'a hotărât apoi o mai strânsă prietenie militară, ca la caz de lipsă să se poată ajuta împrumutat. Pentru înlăturarea dorinței acestuia din urmă s'a hotărât să se țină în Octombrie, la București, un nou sfat.

La sfârșitul celor două zile de discuții, s'a dat un comunicat, o scrisoare asupra celor hotărâte, din care, afară de cele spuse mai sus, desprindem următoarele:

În primul rând țările din Mica Înțelegere, s'au legat ca să lucreze mereu *alături de cel care dorește pacea*. Pentru aceasta Mica Înțelegere va rămânea oredincioasă Societății Națiunilor. Cu toate greutățile prin cari ea trece acum, numai Societatea Națiunilor e în stare să ție țările împreună.

Față de celelalte țări, va arăta prietenie, dacă natural ele nu vor lucra împotriva legilor. Astfel Mica Înțelegere s'a arătat nemulțumită că Austria a călcat contractul de pace dela Saint Germain, și a hotărât ce măsuri să ia dacă alte țări (gândindu-se la Ungaria mai ales) vor călca în picioare contractele de pace. În ce privește politica internă a celorlalte țări, acolo Mica Înțelegere nu se va mesteca.

Delegații țării noastre au sosit în țară. Înainte de plecare, d. *Krofta*, ministrul de externe cehoslovac, a ținut o cuvântare din balconul hotelului unde era d. *Victor Antonescu*. În fața hotelului era strânsă lume multă. Între altele d. *Krofta* a amintit numele dlui *Titulescu*, fostul ministru de externe, pe care mulțimea l-a ovaționat îndelung.

Delegația română, dela hotel la

gară, a fost mereu ovaționată; deosemena la plecarea trenului din gară.

Viitoarea conferință a Micii Înțelegeri se va ține la Geneva.

Revoluționarii din Spania au ocupat orașul San Sebastian

În noaptea de 12 spre 13 Sept., spre miezul nopții, trupele revoluționare din Spania au ocupat primele case ale orașului San Sebastian. Înaintarea în oraș s'a făcut încet. La ora 2 au început să ardă primele case aprinse de anarhiștii cari au aruncat bombe.

Guvernatorul orașului a plecat, fără să opună mare rezistență. El a declarat că are nădejde că guvernul va primi ajutor peste opt zile și atunci se va putea opune răsculaților în altă parte a țării.

O mie de femei și copii au fost trimiși de guvernamentali, în seara din ajunul ocupării orașului, în Franța. Duminecă dimineața, la ora 8, trupele revoluționare, ale generalului Mola, au pus stăpânire pe oraș.

Orașul San Sebastian se află în partea de miază-noapte a țării. Întreagă partea dinspre Portugalia, jumătate dinspre Franța (miază-noapte) și jumătate dinspre miază-zi e ocupată de revoluționari. Guvernul a mai rămas stăpân pe partea dinspre răsărit. Madridul se află foarte aproape de revoluționari.

Și de o parte și de alta se fac pregătiri mari de luptă.

Furtună mare în Anglia. A sosit știri din Anglia că duminica trecută a bătut pe acolo o furtună cumplită. Înțelca vântului ajungea în unele locuri 130 km. pe oră. Lângă orașul Reading un italian a fost omorât de un arbore răsturnat de vânt. În multe orașe au fost luate acoperișurile de pe case, stâlpii de telegraf și telefon au fost doborâți. Un aeroplan a fost luat din spate de vânt și a făcut drumul până la Paris, din orașul englez Gatwich, în 72 minute.

Dela Londra la New-York în opt ore. Afiam că ministrul englez al aerului face încercări de abor cu un aeroplan nou, care e în stare să facă drumul între Londra și New-York în opt ore, adică opt sute km. pe oră. Aeroplanul amintit zboară la o înălțime de 16 km. E fabricat tot din metal iar conducătorul poartă haine căptușite cu fol subțiri de aluminiu. El e încălzit în continuu cu electricitate și poartă o cană plină cu oxigen. — Tot spre înțelcă se întrece lumea. Dar parcă fuge spre prăpastie, cu ochii legați.

Citiți și răspândiți
„UNIREA POPORULUI“

Instalarea noului Mitropolit

Instalarea I. P. Sf. Sale Dr. Alexandru Nicolescu se va face sâmbătă, în 19 Sept., în catedrala mitropolitană din Blaj. În ziua amintită, la ora 12 din zi, vreme de un sfert de oră se vor trage clopotele tuturor bisericilor aparținătoare Arhidiecezei de Alba Iulia și Făgăraș.

I. P. Sfinția Sa va sosi la Blaj, venind dela Lugoj, vineri în 18 l. c., ora 3 d. m. Instalarea se va face după următorul program:

Vineri 18 Septembrie

Ora 15. *Primirea în gara Blaj a noului Arhiepiscop și Mitropolit.*

Ora 16. *Primirea în catedrală. Vecernia Mare cu Litanii.*

Sâmbătă 19 Septembrie

Ora 9. *Instalarea solemnă, citirea Bullelor și Decretelor, omagiul Clerului, Liturghie solemnă cu Doxologia Mare.*

Ora 12. *Recepții în Ședința metropolitană.*

Ora 13. *Masa festivă pentru invitați:*

- a) la Institutul Recunoștinții și
- b) la Seminarul Teologic.

Programul

serbărilor jubilară ale „Astrei” culturale, la 75 ani dela înființare, cari se vor ține la Blaj, în zilele de 19—21 Septembrie 1936

Sâmbătă în preziua adunării generale

19 Septembrie 1936

Ora 16 47: *Primirea Comitetului Central în gara Blaj.*

„ 17—: *Inaugurarea Palatului Cultural.*

„ 18—: *Ședința intimă a președinților de despărțăminte, cu următoarele 2 referate: a) d. Dr. Nicolae Căliman „Școala țărănească a „Astrei”; b) d. Alex. Lupeanu „Ziua Astrei”.*

„ 20—: *Tradiționala seară de cunoștință.*

„ 21 30: *Ședința secției medicale și biopolitice, cu următoarele 2 referate: a) d. Dr. Pompiliu Nistor „Organizarea sanitară rurală”; b) d. Dr. C. Radu „Problema spitalelor”.*

Ziua adunării generale

Duminică 20 Septembrie 1936

Ora 6—: *Muzica populară din Brateiu, deșteptarea.*

„ 8—: *Serviciul divin în bisericile românești din Blaj și desvelirea plăcii comemorative a M. S. Regelui în catedrala Mitropoliei.*

„ 11—: *Ședința I, cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Inscrierea delegaților prezenți al despărțămintelor. 3. Inscrierea și salutul delegaților. 4. Raportul general al comitetului central pe 1935—36. 5. Alegerea comisiunilor pentru: a) Examinarea raportului general pe 1935—36. b) Inscrierea de membri noi; c) Examinarea propunerilor intrate în termen regulamentar; d) Alegerea comitetului de cenzori pe 1936—37; e) Alegerea membrilor secției școlare pe timp de 4 ani.*

Ora 12 30: *Vizitarea expozițiilor.*

„ 13 30: *Banchetul oficial.*

După prânz:

Ora 15—: *Cortej etnografic, concurs de călușeri și producțiile Șoimilor, pe Câmpia Libertății.*

„ 18 30: *Ședința festivă a secțiilor științifice-literare: Conferința D-lui Ministru Al. Lapedatu despre: „Manifestul revoluționar din 1885”.*

„ 21—: *Festivalul artistic urmat de Balul „Astrei”. Festivalul începe cu conferința d-lui Liviu Rebreanu despre Coșbuc.*

Ziua a doua a serbărilor

Luni, 21 Septembrie 1936.

Ora 8—: *Serviciul divin în bisericile românești din Blaj.*

„ 10—: *Ședința a II-a a președinților de despărțăminte (continuarea discuțiilor asupra referatelor din 1. zi)*

„ 11—: *Ședința II-a plenară cu următoarea ordine de zi: 1. Rapoartele comisiunilor alese în ziua precedentă și al comitetului de cenzori despre cenzurarea școlitelor pe anul 1935 ale Asociațiunii și pe anul școlar 1935—36 ale Internatului de fete și asupra proiectului de buget pe anul 1937 al Astrei. 2. Fixarea locului pentru adunarea generală din anul 1937. 3. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.*

„ 16—: *Festivalul țărănesc (teatru, coruri, producțiile șoimilor).*

Programul festivalului artistic

ce va avea loc în sala mare a Palatului Cultural, duminică în 20 Sept. 1936, ora 21 precis

1. Gh. Enescu: *Rapsodia Română*, executată de orchestra Operei Române din Cluj. Dirigează d. Jean Bobescu.
2. C. Saent-Saens: *Arie din „Samson și Dalila”*, D-na F. Pitelcu-Georgescu.
3. Fl. Fotow: *Arie din opera „Martha”*, Dl Dr. T. Spătaru.
4. G. Rossini: *Arie din opera „Bărbierul din Sevilla”*, D-șoara Valentina Crețolu.
5. Iuliu Mureșanu: *Suita Română (Dans țărănesc. Bocet. Vara pe câmp. Ca la ospețe. Colindă. Adunarea la joc)*, executată de orchestra Operei Române din Cluj. Dirigează d. Iuliu Mureșanu.
6. Iacob Mureșanu: *„Constantin Brâncoveanu”*, poem dramatic pentru cor bărbătesc cu soli și orchestră. *Corul Academiei teologice din Blaj.* Soliști: dd. G. Simionescu, L. Popovici și A. Almășanu. Orchestra Operei Române din Cluj. Dirigează d. C. Cherebețiu.
7. Tib. Brediceanu: *„La seceriș”* Icoană dela țară într'un act.

PREMIERĂ. Direcția muzicală: Dl Jean Bobescu. Direcția de scenă: Dl Nic. Bretan. Maestru de cor: Dl H. Klee. Maestră de balet: D-na Gh. Stancliu. Prim-regisor: Dl M. Georgescu.

PERSOANELE:

Stanca (soprană)	Dș. V. Crețolu
Drăguș (tenor)	Dl Dr. T. Spătaru
Moș Gligor (bas)	Dl L. Popovici
Vița (soprană)	D-na F. Pitelcu-Georgescu
Floarea, mama Stancuței	D-na A. Ducu
Vintilă, vătaf de călușeri	Dl I. Marcu
Primarul	D-l Tr. Gavrilescu
Primărița	D-na E. Bretan
Sandu	Dl N. Robescu
Ioniță, fratele Stancuței	

Țărance și țărani (tineri, bătrâni, copii). Acțiunea se petrece în Banat. Timpul prezent.

De încheiere: „*Deșteaptă te Române*”, cor și orchestră, dirijat de Dl Tiberiu Brediceanu.

Măria Sa Voievodul Mihai s'a întors în țară. Dumineca trecută, seara la 10, Marele Voievod Mihai a sosit în țară venind dela Florența (Italia). Încă în aceeași noapte a plecat la Sinaia, unde se află și M. Sa Regele.

Jurământul nouilor Arhieri. I. P. Sf. Mitropolit Alexandru Nicolescu și P. Sf. Sa Episcopul Ioan Bălan au depus mărița trecută, la Sinaia, în fața Maestărității Sale Regelui legiutul jurământ de credință. Prin citirea scrisorilor dela Roma în consistor și prin depunerea jurământului, I. P. Sf. Arhieri au intrat în nouile demnități.

O parohie spornică. Micuța comună Muela din munții Albaniei, ar putea fi de pildă satelor noastre, mai ales în Banat: la 1000 locuitorilor a avut anul acesta, din Ianuarie până la 5 Mai, 31 botezuri și abia 8 morfi.

Ninge în munți. În săptămâna din urmă a plouat aproape fără întrerupere. Din această pricină aerul s'a răcit simțitor. Pe munții din jurul Brașovului s'a așternut un strat mic de zăpadă. Duminică trecută, dimineața, a început să fulgulească în orașul Predeal.

Înmormărirea în China. Conform unor obiceiuri din bătrâni cu cari s'au împăcat și riturile creștine, în China înmormântarea solemnă se face abia la câțiva ani — poate 10—12 ani — dela moarte. Până atunci mortul e îngropat provizor. Solemnitatea aceasta e împreună cu liturghie, apoi cântări, pomana cu muzică și pomenirea vrednicilor fapte ale mortului.

Cum au ajuns călugărițele să poată îngriji pe deținuții dintr'o închisoare, în China. La Cheng-Chow s'a întâmplat, că servitorul directorului dela închisoare, fiind bolnav, s'a dus să se îngrijească la dispensarul maicelor. Apoi le-a rugat să meargă la stăpânul său, căci avea o fată bolnavă. A mers și directorul, care până aci cu nici un preț nu voia să lase pe misionari la deținuți, le-a îndrăgit așa de mult, că el a mers cu ele la toate secțiile de deținuți. De atunci câțiva pușcăriași s'au și botezat, iar unul dintre ei a devenit apostolul creștinismului.

I-a scos glonțul după 5 ani. Înainte cu 5 ani, un comandant de gardieni din Vâlcov, pe nume Gh. Popescu, a fost împușcat de un gardian. Glonțul a intrat sub mușchii coastei unde n'a putut fi găsit. Cu timpul s'a făcut acolo o umflătură. Acum, după 5 ani, un agent sanitar a tăiat umflătura acolo și îndată a ieșit glonțul afară, fără nici o primădie.

50-000 de oameni cu școală fără pâine. Dela începutul României Mari s'au dat noi într'una statul, să vă dați copiii la meserii și la comerț, și nu la licee. Nu ne-ați ascultat. Urmarea e că astăzi sunt 50.000 de

absolvenți de școala normală, licee, academii și universități fără pâine, șomerii cum se numesc pe domnie, dintre cari pe unii îi țîn părinții, iar alții umblă dintr'un loc într'altul fără nici o treabă, înmulțind numărul nemulțumirilor și al bolșevicilor. Ministerul de interne, dându-și seama că acești nenorociți sunt alinații revoluției, acumă caută să știe numărul lor și să le caute un rost oarecare în viață. Meseriașii și negustorii dela noi sunt străini, iar copiii noștri voind să se facă „domni“, au ajuns să nu fie nici „domni“ nici țărani, vorba alina:

„Vai, săracul liliac,
Nice-i popă, nici diac“.

Regele Petru al Serbiei a împlinit 13 ani. După moartea regelui Alexandru, ucis la Marsilia acum sunt doi ani, pe tronul Serbiei s'a urcat prințul Petru, cel mai mare fiu al său, care atunci era școlar într'un liceu din Anglia. Regele Petru a împlinit în ziua de 6 Sept. vârsta de 13 ani. Cu doi ani e mai tânăr decât prințul Mihai, cu care e văr și prieten bun. Zua amintită a fost sărbătorită în toate orașele sârbești și la noi în Capitală.

A murit cel din urmă colăcer al Regelui Carol I. Zilele trecute a murit, în vârstă frumoasă de 90 de ani, Mihail St. Porumbiță în comuna Putineiu-Vlașca. Bătrânul Porumbiță era vestit, fiindcă el a fost colăcerul Domnitorului Carol I., când și-a adus Domnița, pe regina Elisabeta de mai târziu, în țară. Moș Porumbiță l-a însoțit adică pe Domnitorul, călări, în urale și focuri de armă, după datina românească.

A căzut în căldarea de fier rachi. În comuna Odvâv de lângă Arad copilul de 6 ani a țăranelui ungar Kulcsár Ioan a căzut, într'o clipită de nesupraveghere, în căldarea de fier rachi pe care o luaseră tocmai atunci dela foc. L-au scos numai decât, însă era deja mort.

Copii furat de țigani. Un plutonier de jandarmi numit Marin Chirțescu, a găsit pe drumul muntos dinspre Brezoi (Vâlcea) un copil de 7 ani. Copilul plângea singur pe drumul cu trecători rari. Întrebat de plutonier a declarat că se numește Vasilică a lui Petre și Aulca, de fel din com. Vlădeasca Jud. Satu Mare. A spus că a fost furat de niște țigani cari poate l-au lăsat în drum de teamă să nu fie prinși. Copilul a fost dus la post.

Ne vin evrei în țară. O mulțime de evrei au început să părăsească Austria de când această țară a legat prietenie strânsă cu Germania. Spune o știre sosită din străinătate că o parte din acei evrei se îndreaptă spre România. Gazetele românești au scris, atrăgând atențiunea autorităților că avem destul evrei în țară, să nu mai permită intrarea și altora.

Reuniunea Arhidiecezană de misiuni în sfat la Blaj

În ziua de 4 Sept. a. c., s'a ținut la Blaj ședința anuală a Reuniunii arhidiecezane de misiuni, sub președenția Păr. canonic Ștefan Roșianu. Membrii acestei Reuniuni sunt Prea Onorații Preoți cari vestesc, la sărbătorii mai ales, în alte sate decât acelea în cari păstoresc, cuvântul lui Dumnezeu.

La ședința de acum au luat parte 100 de preoți, constatându-se că în ultimii doi ani s'au ținut 100 de misiuni.

În cuvântarea sa de deschidere, care îmbracă în frumoase și doveditoare cuvinte, importanța și necesitatea misiunilor sfinte, Păr. Canonic a exprimat recunoștința P. Sf.

Sale Episcopului Ioan Bălan pentru munca ce a depus-o în ogorul Reuniunii Arhidiecezane și pe care acum o părăsește chemat fiind să ocupe scaunul episcopesc dela Lugoj, urmându-l totodată „o muncă binecuvântată și rodnică de episcop.“

După obișnuitele dări de seamă, s'au luat hotărârile de muncă viitoare, spre mai binele sufletelor.

Buruieni veninoase

— Ciumăfaia —

Nu toate buruienile sunt bune. Multe dintre ele cuprind materii rele, otrăvicioase. O astfel de buruienă este *Ciumăfaia*. Se mai numește și *Laur*. Învățații îi spun *Datura Stramonium*, ceea ce înseamnă buruienă ce pricinuieste turbare.

Ciumăfaia este o buruienă din neamul Cartofului. Crește prin locuri părăsite, pe gunoaie și prin grădinile cu pământul gras. E foarte răspândită. Se găsește în cea mai mare parte a Europei și a Asiei, în partea de miazănoapte a Africii și prin America.

În Europa, Ciumăfaia e cunoscută numai de prin veacul al XVI-lea. Unii cred că a fost adusă de țigani din India sau de prin mijlocul Asiei. Alții spun că s'ar fi adus din America, îndată după descoperirea ei de Cristofor Columb.

Ciumăfaia crește înaltă, peste un metru. Are tulpina crengurită. Par'oa e un mic copac. Tulpina e verde și netedă. Frunzele sunt mari și creatate. Florile sunt albe și implantate într'un tubușor verde. Cu acest tubușor fac copiii pocnitori.

Fruetul Ciumăfaiei este o cutiuță, aproape cât un ou și ghimpoasă. Semințele sunt mărunte, negre.

Toată buruiena e veninoasă. Mai mult venin cuprind însă frunzele și semințele. Cine mănâncă frunze și semințe de ciumăfaie, are tot felul de vedenii, cade în nesimțire și poate chiar să moară. Despre cel ce vorbește necotit, câte verzi și uscate, se și zice: „par'oa a mâncat ciumăfaie“.

Veninul din Ciumăfaie se numește *daturină* și e atât de puternic încât e destul să respire numai fumul produs de arderea frunzelor și a semințelor și cazii într'o toropeală, după care urmează un somn greu, așa că nu mai simțеști nimic.

Cel ce s'a otrăvit cu ciumăfaie trebuie numai decât să-și producă vărsare, pentru ca otrava din stomac să fie dată afară înainte de ce ar trece în sânge. E bine să bea și lapte, oțet sau cafea, pentru ca să se nimicească puterea otrăvii.

Mulți oameni întrebunțează ciumăfaia ca leac casnic. Așa semințele zdrobite și amestecate cu apă sau rachi, se dau celor ce suferă de friguri și de disenterie. Acest leac e foarte

primejdios, de oarece acela care bea semințe de ciumăfaie zdrobite mărunț, mai repede se poate otrăvi decât vin-deca.

În contra vermilor din ranele animalelor, încă se întrebunțează zeamă stoarsă din frunzele zdrobite de ciumăfaie.

Și acest leac e destul de primejdios, de aceea ori cine vrea să întrebunțeze ciumăfaie de leac să fie cu mare băgare de seamă. Mai bine să ceară sfatul doctorului, decât să se căiască pentru nesocotința ce a avut.

Ion Popu-Câmpeanu

Cârceagul boilor

Cârceagul este o boală molipsitoare care se observă aproape la toate animalele domestice: boi, oi, capre, cai, măgari și porci. La vaci această boală este produsă de un parazit foarte mic.

Acest parazit este așa de mic încât nu se poate vedea cu ochiul liber ci numai cu ajutorul microscopului. Dacă privim parazitul cu acest ochian vedem că are o formă asemănătoare cu o pară, din care cauză boalei i se spune piroplasmoză. La capăt parazitul are o codiță cu ajutorul căreia se mișcă în plasma sângelui dela o globulă roșie la alta. După ce pătrunde în globula roșie devine rotund, apoi se împarte în două jumătăți egale, care, după distrugerea globulei, merg și atacă alte, până ce toate globulele roșii sunt distruse, iar animalul moare.

Piroplasma sau cârceagul se transmite dela animalul bolnav la cel sănătos prin mijlocirea unor căpușe sau cărcei. Aceste căpușe se găsesc multe în regiunile umede, mlăștinoase din care pricină boala se găsește mai ales în aceste regiuni. În regiunile uscate de deal și de munte, boala nu se întâlnește decât rar de tot.

Aceste căpuși se implantă în pielea boilor bolnavi sugându-le sângele cu care se hrănesc. Împreună cu sângele căpușile sug și germenii boalei (piroplasmă), apoi se desprind din piele și cad pe pământ, unde își depun ouăle deja infectate și ele, fie la rădăcina firilor de iarbă, fie pe frunzele tufișurilor. Din aceste ouă ies niște larve mici, care după o serie de năpărliri, se transformă în căpuși mari, cari la rândul lor sugând sângele dela un animal sănătos îi introduce în sânge germenii boalei. Numai căpușile mari, cari au moștenit prin naștere piroplasmă, pot transmite boala.

Piroplasmă sau cârceagul se întâlnește foarte des în valea și bălțile Dunării, în sudul basarabiei și în Dobrogea, precum și în mai toate regiunile umede și mlăștinoase, fiindcă aici căpușile găsesc cele mai bune condiții de dezvoltare.

Boala se întâlnește mai des la vacile de lapte și la boii de jug; tineretul și mai cu seamă vițeii sunt foarte rezistenți, iar când se îmbolnăvesc, fac o formă ușoară și trecătoare.

Semnele boalei. Cârceagul este o boală a sezonului; de obicei boala apare în lunile călduroase: Iunie, Iulie, August și Septemvrie. La vaci întâlnim două forme de boală după gravitate,

— o formă acută gravă, mai totdeauna mortală și o formă cronică ușoară, care în majoritatea cazurilor se termină prin vindecare.

a) *Forma acută gravă* se arată totdeauna prin semne alarmante. Vaca este tristă, somnoroasă, nu mănâncă, nu rumegă, se mișcă încet și cu greutate, are părul sbârilit, ține capul plecat, iar temperatura corpului se ridică la 40—41°. Respirația și bătăile inimii sunt repezi. Aproape totdeauna animalul bolnav are diaree rău mirositoare. După 12—24 ore dela îmbolnăvire apar urme de sânge în baligă, iar urina își schimbă culoarea, devine roșie brună, din cauza globulelor roșii (hemoglobinei) din sânge care se elimină prin urină pentru care motiv în popor i-se spune boalei „urinare cu sânge“.

Pe măsură ce boala se agravează, starea generală a animalului se înrăutățește, animalul bolnav prezintă tremurături musculare, respirația devine din ce în ce mai rapidă, iar din cauza anemiei (lipsei de sânge) animalul nu se mai poate ține pe picioare, cade jos în convulsii și moare prin asfixie (înădușeală). Mucoasele ohilor care la începutul boalei erau roșii, își schimbă culoarea și devin galbene ca frunzele de toamnă.

Un procent foarte mic din vacile care au suferit de această formă de boală rezistă și se vindecă după o convalescență de 2—3 luni, majoritatea cazurilor se termină însă prin moarte, dacă nu sunt tratate la timp.

b) *In forma cronică* semnele boalei sunt mai puțin evidente, așa că de multe ori boala poate trece chiar neobservată de proprietar. Vacile bolnave sunt triste, nu mai mănâncă așa bine, rumegarea se face încet, iar temperatura se ridică la 39—40°. Un semn care nu lipsește niciodată este anemia (gălbănirea) mucoasei oculare.

Animalele cari fac această formă de boală se vindecă aproape totdeauna și se refac complet după o convalescență de 2—3 săptămâni, bineînțeles dacă nu intervin și alte cauze care să le agraveze boala.

Dacă deschidem cadavrul unei vaci moarte de cărceag, observăm în primul rând că toate țesăturile au o colorație deschisă, gălbui, iar sângele este apos. În țesutul conjunctiv de sub piele, în pielea care înconjoară inima (pericard), pe mucoasa stomacului și a intestinului subțire, se observă mici pete hemoragice. Ficatul este mai mare decât în stare normală și are o culoare asemănătoare cu aceea a unei frunze veștejite de toamnă.

Splina este foarte mult mărită, de 6—7 ori mai mare ca în stare normală, foarte congestionată, destul de dură la pipăit și de culoare negricioasă. La vacile moarte de antrax (dalac) splina deasemenea este mărită de 6—8 ori decât în stare normală și de culoare negricioasă, în schimb consistența ei este moale la pipăit și noroioasă.

Tratamentul. Pentru combaterea acestei maladii trebuie să ținem socoteală de două feluri de măsuri: de prevenire (profilaxie) și curative.

Prin măsurile de prevenire noi nu urmărim altceva decât să ferim ca ani-

malele să fie înțepate de căpușe. Pentru atingerea acestui scop este necesar ca animalele să nu mai fie lăsate să pășuneze în locurile mlăștinoase, unde trăesc aceste terenuri să fie deparazitate (distrugeră căpușelor cu substanțe antiseptice), drenate și cultivate cu diferite plante de nutreț. Este foarte recomandabil să se ungi animalele pe picioare și pe la locurile atăcate de căpuși, cu vaselină amestecată cu creolină. Acest lucru se poate face de 2—3 ori pe săptămână la vitale care ies la pășune.

Intrucât piroplasmaza este o boală care apare totdeauna sub formă acută gravă la vitele care sunt aduse pentru întâia dată în regiunile infectate cu căpuși, este de recomandat să nu se aducă aici vite cumpărate din alte localități. Deasemenea este bine ca nici vitele din regiunile infectate să nu fie vândute în localitățile unde nu se piroplasmaza, fiindcă prin vânzare transportăm și boala în acele regiuni.

Prin măsurile curative sau terapeutice urmărim distrugerea paraziților din sângele vitelor bolnave prin injectarea animalelor cu substanțe paraziticide (omoritoare de paraziți). Dintre toate substanțele medicamentoase întrebuințate întrebuințate în tratamentul cărceagului cele mai bune rezultate le-au dat *Albastrul de Tryson* și *Acaprinul*. Aceste substanțe se injectează direct în pe cale intravenoasă, dar numai de medicul veterinar și în cantitate prescrisă de el. Dacă aceste substanțe sunt injectate în primele 24 de ore dela îmbolnăvire, vindecarea este sigură.

La câteva ceasuri după injecție, temperatura animalului bolnav începe să scadă, semnele boalei pe care le-am descris, încetul cu încetul dispar, așa fel că după o zi sau cel mult două animalul e complet vindecat.

Dacă boala este însă prea înaintată și medicul veterinar a fost chemat mai târziu, vindecarea se produce mai greu și în asemenea cazuri trebuie să se facă bolnavului și injecții tonice, — oleu camforat sau caffeină, — pentru întărirea inimii.

Dr. Ioan Seiceanu
medic veterinar

S'a măritat la 87 de ani. În Pittsburgh, oraș din Pennsylvania Ohio în America de Nord, în catedrala din acel oraș, și-a serbat cununia a doua dna Ellsabetta Schantz, care este de 87 ani, cu un bărbat de 66 ani. „Tânăra“ mireasă le-a declarat ziaristilor că medicul i-au prezis că va trăi 100 ani. Și atunci s'a socotit că la ce să trăiască încă 13 ani singură-singurea, când poate să-l trăiască împreună cu un tovarăș bun și drag. Mai rar s'o fi întâmplat în lume să se fi măritat cineva la o vârstă atât de înaintată.

Friptură de viperă. Un profesor danez numit Hvass, care s'a ocupat mult în viața lui cu șerpii a declarat că viperele, care se știe cât sunt de veninoase, pot fi mâncate dacă li-se taie capetele. Se spune că învătăatul danez a și făcut o experiență la fața locului. A făcut friptură dintr'o viperă și a mâncat el împreună cu familia și un ziarist, fără să li-se întâmple ceva. Ascultătorii i-au spus „poftă bună“, dar nici unul n'a vrut să guste din friptură.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Concurs

Cu termenul de 15 Octombrie 1936 se publică concurs pentru ocuparea unui post de practicant la fermele fundamentale, pendinte de Mitropolia Blajului.

Practicantul va putea fi repartizat, după necesitate, la ori care fermă.

La acest post pot reflecta absolvenții unei școli inferioare ori medie de agricultură sau horticultură. Preferință vor avea concurenții cu oarecare practică în agricultură.

Cererile se vor înainta pe adresa Administrației Centrale Capitalare, însoțite fiind de următoarele acte:

1. Extras de naștere.
 2. Certificatele de studii.
 3. Certificate despre eventuala practică făcută după terminarea studiilor.
 4. Atestat de moralitate dela preot.
- Numirea este provizorie, iar definitivarea urmează cel puțin după un an, în cazul că concurentul va corespunde.

Blaj, la 11 Septembrie 1936.

Ștefan Roșianu **Iosif I. Hossu**
admin. capit. insp. agron.

(469, 1 1.)

Corpul Portărilor Trib. Tr. Mică-Dumbrăveni

No. 416—1936.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza decisului Nr. 3401—935 a judecătorei Mixte Blaj, în favorul reclamantei Banca Unită pt. Ind. și Hip. Sighișoara reprezentată prin avocatul Dr. Emil Pascu din Blaj, pentru încasarea creanței de 17.724 lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 26 Septembrie 1936, orele 5 și jumătate la fața locului în comuna Cenade, la locuința urmăriților Văd. I. Bindu Simeon și Ceus unde se vor vinde prin licitație publică judiciară mobile și anume: 2 coșere, 90 feldere porumb, un șopru, un coteș pentru porci, două șuri, 3 vaci, etc. în valoare, de 11 100 lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare
Portărel: J. ZAIȚA

468 (1—1)

Corpul Portărilor Trib. Tr. Mică-Dumbrăveni

Nr. 33—1936.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza decisului Nr. 1990—931 a judecătorei Mixte Blaj, în favorul reclamantei Banca Unită pt. Industrie și Hipotecă din Sighișoara reprezentată prin avocatul Dr. Emil Pascu din Blaj, pentru încasarea creanței de 35.051 lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 11 Septembrie 1936, orele 3 la fața locului în comuna Cergăul Mare la locuința urmăriților Mărginean Nicolae și soția unde se vor vinde prin licitație publică judiciară mobile și anume: 50 oi, 40 mel, un coșeriu și 60 feldere porumb în valoare de 14.700 lei.

La caz de nevoie și sub prețul de estimare
467 (1—1) Portărel: J. ZAIȚA